

**Okruhy otázek k atestační zkoušce specializačního vzdělávání v oboru
Všeobecná sestra - Domácí péče a hospicová péče**

**s označením specialisty
Sestra pro domácí a hospicovou péči**

I. Domácí péče

1. Ekonomické a organizační předpoklady pro zajištění provozu domácí péče.

Oprávnění k poskytování zdravotních služeb, požadavky na personální zabezpečení poskytovaných služeb. Kompetence všeobecné sestry při poskytování domácí péče. Podmínky provozu, ekonomika provozu. Registrační listy. Kategorie nositelů zdravotních výkonů. Věcné a technické vybavení kontaktního pracoviště, vedení dokumentace.

2. Práce sestry v domácí péči.

Zavedení a ukončení domácí péče, administrativní činnost sestry při poskytování domácí péče, plán ošetrovatelské péče. Spolupráce s lékařem a osobami blízkými pacienta. Vybavení návštěvní brašny, používání zdravotnických prostředků, půjčovny zdravotnických prostředků, předepisování a zacházení s léčivými přípravky.

3. Sociální služby.

Druhy sociálních služeb a formy poskytování sociálních služeb. Poskytování sociálních služeb v domovech pro seniory, v domovech se zvláštním režimem. Možnosti poskytování ošetrovatelské péče a paliativní péče v domovech pro seniory a v domovech se zvláštním režimem. Sociální šetření, sociální poradenství, sociální dávky.

4. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s onemocněním kardiovaskulárního systému a cév. Ischemická choroba srdeční. Chronické srdeční selhání. Arteriální hypertenze.

Klinický obraz, diagnostika, léčebné možnosti, komplikace. Specifika péče v domácím prostředí - fyzikální vyšetření sestrou, posouzení potřeb pacienta s využitím hodnotících technik a měřících škál, zhodnocení aktuálního stavu. Odběry biologického materiálu, snímání a orientační hodnocení EKG. Plán ošetrovatelské péče a možnosti edukace.

5. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s onemocněním kardiovaskulárního systému a cév. Plicní embolie. Plicní hypertenze. Onemocnění tepen a žil.

Klinický obraz, diagnostika, léčebné možnosti, komplikace. Specifika péče v domácím prostředí - fyzikální vyšetření sestrou, posouzení potřeb pacienta s využitím hodnotících technik a měřících škál, zhodnocení aktuálního stavu. Odběry biologického materiálu. Kompresivní pomůcky. Předepisování zdravotnických prostředků. Plán ošetrovatelské péče a možnosti edukace.

6. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s onemocněním dýchacích cest. Domácí umělá plicní ventilace. Domácí oxygenoterapie. Inhalační terapie.

Indikace, zásady a způsoby aplikace. Hodnocení efektu inhalační a kyslíkové terapie. Péče o zajištěné dýchací cesty a tracheostomickou kanylu. Komunikace s pacientem na domácí umělé plicní ventilaci. Edukace v postupech inhalační techniky. Bezpečnostní zásady používání medicínálních plynů, skladování, objednávání.

7. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s onemocněním dýchacích cest. Pneumonie.

Klinický obraz, diagnostika, léčebné možnosti, komplikace. Specifika péče v domácím prostředí - fyzikální vyšetření sestrou, posouzení potřeb pacienta s využitím hodnotících technik a měřících škál, zhodnocení aktuálního stavu. Odběry biologického materiálu. Plán ošetrovatelské péče a možnosti edukace.

8. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s onemocněním dýchacích cest. Chronická obstrukční plicní nemoc. Respirační insuficience. Astma bronchiale.

Klinický obraz, diagnostika, léčebné možnosti, komplikace. Specifika péče v domácím prostředí - fyzikální vyšetření sestrou, posouzení potřeb pacienta s využitím hodnotících technik a měřících škál, zhodnocení aktuálního stavu. Odběry biologického materiálu. Plán ošetrovatelské péče a možnosti edukace.

9. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty léčené chronickou dialýzou. Specifika péče o pacienty léčené eliminačními metodami.

Metody náhrady funkce ledvin. Příprava domácího prostředí, spolupráce s dialyzačním střediskem. Postup provedení chronické dialýzy. Specifika péče v domácím prostředí - fyzikální vyšetření sestrou, posouzení potřeb pacienta s využitím hodnotících technik a měřících škál, zhodnocení aktuálního stavu. Odběry biologického materiálu. Plán ošetrovatelské péče a možnosti edukace.

10. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty se zavedeným močovým katétrem. Fyziologie a patofyziologie urogenitálního systému muže. Katetrizace močového měchýře muže.

Vyšetřovací metody a diagnostika patologických stavů. Katetrizace – indikace, kontraindikace, komplikace a jejich řešení. Intermitentní katetrizace - indikace, kontraindikace, komplikace a jejich řešení. Rekatetrizace. Pomůcky ke katetrizaci muže. Protiepidemiologický režim. Specifika péče v domácím prostředí. Specifika péče o pacienta s epicystostomií. Předepisování zdravotnických prostředků. Edukace.

11. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s inkontinencí.

Druhy močové inkontinence, diagnostika, léčebné možnosti, komplikace. Inkontinenční pomůcky. Specifika péče v domácím prostředí. Odběry biologického materiálu. Předepisování zdravotnických prostředků. Edukace.

12. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s gastroenterologickým onemocněním jícnu a žaludku.

Klinický obraz, diagnostika, léčebné možnosti, komplikace. Specifika péče v domácím prostředí - fyzikální vyšetření sestrou, posouzení potřeb pacienta s využitím hodnotících technik a měřících škál, zhodnocení aktuálního stavu. Odběry biologického materiálu. Specifika péče o pacienta s perkutánní endoskopickou gastrostomií. Plán ošetrovatelské péče a možnosti edukace.

13. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s gastroenterologickým onemocněním tenkého a tlustého střeva.

Klinický obraz, diagnostika, léčebné možnosti, komplikace. Specifika péče v domácím prostředí - fyzikální vyšetření sestrou, posouzení potřeb pacienta s využitím hodnotících technik a měřících škál, zhodnocení aktuálního stavu. Odběry biologického materiálu. Specifika péče o pacienta se stomií. Předepisování zdravotnických prostředků. Plán ošetrovatelské péče a možnosti edukace.

14. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s gastroenterologickým onemocněním jater a pankreatu.

Klinický obraz, diagnostika, léčebné možnosti, komplikace. Specifika péče v domácím prostředí - fyzikální vyšetření sestrou, posouzení potřeb pacienta s využitím hodnotících technik a měřících škál, zhodnocení aktuálního stavu. Odběry biologického materiálu. Plán ošetrovatelské péče a možnosti edukace.

15. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s neurologickým onemocněním. Cévní mozkové příhody.

Klinický obraz, diagnostika, léčebné možnosti, komplikace. Rehabilitační ošetrování v rané a pozdní fázi. Specifika péče v domácím prostředí - fyzikální vyšetření sestrou, posouzení potřeb pacienta s využitím hodnotících technik a měřících škál, zhodnocení aktuálního stavu. Odběry biologického materiálu. Předepisování zdravotnických prostředků. Plán ošetrovatelské péče a možnosti edukace.

16. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s neurologickým onemocněním. Zánětlivé onemocnění mozku.

Klinický obraz, diagnostika, léčebné možnosti, komplikace. Specifika péče v domácím prostředí - fyzikální vyšetření sestrou, posouzení potřeb pacienta s využitím hodnotících technik a měřících škál, zhodnocení aktuálního stavu. Odběry biologického materiálu. Předepisování zdravotnických prostředků. Plán ošetrovatelské péče a možnosti edukace.

17. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s neurologickým onemocněním. Epileptické syndromy.

Klinický obraz, diagnostika, léčebné možnosti, komplikace. Specifika péče v domácím prostředí - fyzikální vyšetření sestrou, posouzení potřeb pacienta s využitím hodnotících technik a měřících škál, zhodnocení aktuálního stavu. Odběry biologického materiálu. Plán ošetrovatelské péče a možnosti edukace.

18. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s neurologickým onemocněním. Degenerativní, demyelinizací, extrapyramidová, nervosvalová onemocnění.

Klinický obraz, diagnostika, léčebné možnosti, komplikace. Specifika péče v domácím prostředí - fyzikální vyšetření sestrou, posouzení potřeb pacienta s využitím hodnotících technik a měřících škál, zhodnocení aktuálního stavu. Odběry biologického materiálu. Předepisování zdravotnických prostředků. Plán ošetrovatelské péče a možnosti edukace.

19. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s poruchou mobility.

Léčebně rehabilitační péče. Vyšetření pohybového aparátu. Posouzení aktuálního stavu mobility a sebedpěče pacienta. Kinestetika a Bobath koncept v domácí péči. Stimulace vnímání. Způsoby lokomoce těžce zdravotně postižených pacientů, druhy a indikace opor. Předepisování zdravotnických prostředků.

20. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s diabetem mellitem.

Klasifikace, diagnostika, léčebné možnosti, komplikace. Specifika péče v domácím prostředí – zhodnocení hladiny glykémie, podání 40% glukózy – indikace, aplikace, komplikace, dietoterapie. Fyzikální vyšetření sestrou, posouzení potřeb pacienta s využitím hodnotících technik a měřících škál, zhodnocení aktuálního stavu. Odběry biologického materiálu. Předepisování zdravotnických prostředků. Multidisciplinární přístup, poradenská činnost. Plán ošetrovatelské péče a možnosti edukace.

21. Specializovaná ošetrovateľská péče o pacienty se syndromem diabetické nohy.

Klinický obraz, diagnostika, léčebné možnosti, komplikace. Specifika péče v domácím prostředí - fyzikální vyšetření sestrou, posouzení potřeb pacienta s využitím hodnotících technik a měřících škál, zhodnocení aktuálního stavu. Odběry biologického materiálu. Předepisování zdravotnických prostředků. Plán ošetrovateľské péče a možnosti edukace.

22. Specializovaná ošetrovateľská péče o pacienty s nehojící se ránou a defekty. Patofyziologie hojení ran.

Klasifikace ran. Fáze hojení. Rány hojící se per primam, per secundam a per terciam. Nehojící se rány – charakteristické znaky, klasifikace. Hodnocení lokálního nálezu u rány. Faktory ovlivňující hojení ran, podpora hojení. Význam výživy a hydratace při léčbě nehojící se rány.

23. Specializovaná ošetrovateľská péče o pacienty s nehojící se ránou a defekty. Materiály pro prevenci a léčbu nehojících se ran.

Rozdělení preventivních a terapeutických materiálů (amorfních i plošných) pro fázové hojení, indikace, kontraindikace. Indikace a možnosti předepisování zdravotnických prostředků pro fázové hojení ran.

24. Specializovaná ošetrovateľská péče o pacienty s nehojící se ránou a defekty. Proces péče o nehojící se rány.

Princip ošetrování chronických ran. Doporučené postupy pro péči o nehojící se ránu. Specifika péče v domácím prostředí - fyzikální vyšetření sestrou, posouzení potřeb pacienta s využitím hodnotících technik a měřících škál, zhodnocení aktuálního stavu. Odběry biologického materiálu. Dokumentace rány. Zajištění odborné navazující péče. Předepisování zdravotnických prostředků. Plán ošetrovateľské péče a možnosti edukace.

25. Obecné zvláštnosti chorob ve stáří a klinické hodnocení geriatrického pacienta.

Změny lidského organismu ve stáří. Specifika chorob ve stáří (polymorbidita, atypická symptomatologie, nespecifické projevy, vzdálené příznaky, fenomén ledovce, sklon k chronicitě aj.) Geriatrické syndromy. Klinické vyšetření geriatrického pacienta. Odlišnosti individuálních potřeb seniorů.

26. Specializovaná ošetrovateľská péče o seniory s kognitívními poruchami. Demence.

Klinický obraz, diagnostika, léčebné možnosti, komplikace. Specifika péče v domácím prostředí - fyzikální vyšetření sestrou, posouzení potřeb pacienta s využitím hodnotících technik a měřících škál, zhodnocení aktuálního stavu. Identifikace symptomů zhoršení stavu, návaznost péče, prevence. Psychosociální intervence. Plán ošetrovateľské péče a možnosti edukace.

27. Specializovaná ošetrovateľská péče o seniory s kognitívními poruchami. Deprese.

Klinický obraz, diagnostika, léčebné možnosti, komplikace. Specifika péče v domácím prostředí - fyzikální vyšetření sestrou, posouzení potřeb pacienta s využitím hodnotících technik a měřících škál, zhodnocení aktuálního stavu. Identifikace symptomů zhoršení stavu, návaznost péče, prevence. Psychosociální intervence. Plán ošetrovateľské péče a možnosti edukace.

28. Specializovaná ošetrovatelská péče o seniory s kognitivními poruchami. Deliria.

Klinický obraz, diagnostika, léčebné možnosti, komplikace. Specifika péče v domácím prostředí - fyzikální vyšetření sestrou, posouzení potřeb pacienta s využitím hodnotících technik a měřících škál, zhodnocení aktuálního stavu. Identifikace symptomů zhoršení stavu, návaznost péče, prevence. Psychosociální intervence. Plán ošetrovatelské péče a možnosti edukace.

29. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienta s infekčním onemocněním (např. hepatitida B, hepatitida A, Human Immunodeficiency virus, herpes simplex, tuberkulóza, spalničky, svrab aj.)

Způsoby přenosu, prevence, očkování. Postup při podezření na výskyt infekčního onemocnění v domácím prostředí. Bariérová ošetrovatelská péče, likvidace kontaminovaného odpadu, dezinfekční prostředky a jejich spektrum účinku, karanténní opatření, spolupráce s hygienickou stanicí. Povinná hlášení infekčních onemocnění, eliminace šíření infekce.

30. Vysoce specializovaná péče o geriatrické pacienty při selhání základních životních funkcí.

Základní neodkladná resuscitace, využití automatického externího defibrilátoru (AED). Zajištění průchodnosti dýchacích cest. Aktivace integrovaného záchranného systému. Rozšířená neodkladná resuscitace s využitím dostupného vybavení. Základní postupy při život ohrožujících stavech. Akutní stavy v domácí péči, projevy, intervence.

II. Paliativní péče

1. Paliativní péče.

Rozvoj a koncepce paliativní péče v České republice. Postavení paliativní péče v systému zdravotních a sociálních služeb. Zdroje financování. Dostupnost a návaznost péče. Spektrum diagnóz u dospělých. Multidisciplinární přístup k paliativní léčbě.

2. Organizace a provoz hospice.

Personální zabezpečení, role jednotlivých členů týmu. Věcné a technické vybavení. Charakteristika ekonomiky hospice, možnosti financování. Vedení zdravotnické dokumentace, výkony a jejich vykazování zdravotní pojišťovně. Koordinace předání pacienta z lůžkové péče do hospice.

3. Psychologická témata v paliativní péči.

Základní principy komunikace v paliativní medicíně. Fáze adaptace pacienta a rodiny na nevyléčitelné onemocnění a možnosti psychologické podpory. Proces sdělování nepříznivé prognózy. Psychosociální podpora a zásady komunikace s pozůstalými. Role psychologa/psychoterapeuta. Interdisciplinární týmová komunikace.

4. Terapie nádorové a nenádorové bolesti u pacienta s pokročilým onemocněním v paliativní péči.

Nejčastější typy bolesti. Hodnocení bolesti. Farmakoterapie. Lékové formy a způsoby podání neopiodních a opiodních analgetik a koanalgetik. Nežádoucí účinky analgetik. Nefarmakologická léčba. Psychoterapeutický přístup k nemocnému.

5. Specializovaná ošetrovatelská péče o zajištěné vstupy.

Specializovaná ošetrovatelská péče o implantabilní venózní port (PORT), periferní implantovaný centrální žilní katétr (PICC) a epidurální katétr. Zásady péče, aplikace léčiv, infuzních roztoků, komplikace. Vedení zdravotnické dokumentace.

6. Typické trajektorie (průběhy) závěru života člověka a symptomy terminální fáze u onkologických onemocnění, chronických orgánových selhání a geriatrické křehkosti.

Respirační symptomy. Gastrointestinální symptomy. Neuropsychiatrické symptomy. Ostatní symptomy. Hodnocení symptomů, nejčastější příčiny, možnosti nefarmakologické a farmakologické léčby.

7. Ošetrovatelská péče o nevyléčitelně nemocného v terminálním stavu a péče o pozůstalé.

Terminální fáze onemocnění. Příznaky a klinické projevy umírání. Léčebný plán o umírajícího pacienta. Obecná pravidla péče o umírajícího pacienta. Tlumení klinických příznaků. Psychologická a spirituální podpora pacienta a rodiny. Fáze truchlení, podpora truchlících pozůstalých.

8. Sociální problematika pacienta v paliativní péči.

Základní principy psychosociální péče. Vztahové a společenské dopady nevyléčitelné nemoci – sociální strádání. Role sociálního pracovníka v multidisciplinárnímu týmu. Sociální a vztahové poradenství.

9. Právní aspekty paliativní péče.

Základní právní předpisy související s poskytováním paliativní péče. Specifika poskytování zdravotní péče v paliativní péči, právní dilemata. Rozhodování pacienta o zdravotní péči. Právní problematika úmrtí pacienta.

10. Reflexe vlastní práce při poskytování paliativní péče.

Zdroje emočních problémů a zátěže zdravotníků. Syndrom vyhoření – příčiny, projevy, možnosti řešení. Psychohygiena v paliativní péči. Péče o tým poskytující paliativní péči. Supervize.

III. Farmakologie

1. Farmakologie.

Základní pojmy z oblasti farmakologie a farmakoterapie, právní předpisy upravující zacházení s léčiv. Farmakokinetika - absorpce, distribuce, metabolismus léčiv. Faktory ovlivňující farmakokinetiku. Farmakodynamika - mechanismy působení léčiv. Interakce léčiv. Koncentrace léčiva a terapeutický účinek na organismus. Nežádoucí a toxické účinky léčiv. Lékové formy a nástup účinku.

2. Zvláštnosti farmakoterapie u geriatrických pacientů.

Specifika a zásady farmakoterapie ve stáří, změny farmakokinetiky, farmakodynamiky, lékové interakce, projevy nežádoucích účinků léčiv ve stáří. Léčiva nevhodná ve stáří, Beersova kritéria. Compliance (adherence) seniora. Polypragmazie. Preskripční kaskáda. Nadměrná léčba (over treatment). Nejčastější problémy v geriatrické preskripci.

3. Léčiva používaná k terapii nemocí nervové soustavy.

Léčiva ovlivňující centrální nervový systém. Léčiva ovlivňující periferní nervový systém. Indikace, kontraindikace a nežádoucí účinky, lékové interakce, interakce s ohledem na léčivé přípravky, jejichž výdej není vázán na lékařský předpis, potraviny a léčivé rostliny.

4. Léčiva ovlivňující bolest a zánět.

Analgetika a nesteroidní antiflogistika, účinky, nežádoucí reakce. Útlum bolesti, pravidla užívání analgetik u akutní a chronické nenádorové bolesti. Koanalgetika. Analgetika – anodyna (opioidní analgetika). Ostatní protizánětlivá a chorobu modifikující léčiva.

5. Vasodilatačně působící léčiva.

Vybrané lékové skupiny (např. vasodilatancia, vazoprotektiva, venofarmaka, beta-blokátory). Indikace, kontraindikace, nežádoucí účinky, lékové interakce, interakce s ohledem na léčivé přípravky, jejichž výdej není vázán na lékařský předpis, potraviny a léčivé rostliny.

6. Léčiva používaná k terapii kardiovaskulárního systému.

Hlavní lékové skupiny (např. antihypertenziva, diuretika). Indikace, kontraindikace, nežádoucí účinky, lékové interakce, interakce s ohledem na léčivé přípravky, jejichž výdej není vázán na lékařský předpis, potraviny a léčivé rostliny.

7. Léčiva ovlivňující krev a krvetvorné orgány.

Hlavní lékové skupiny (např. antikoagulancia a antitrombotika). Indikace, kontraindikace, nežádoucí účinky, lékové interakce, interakce s ohledem na léčivé přípravky, jejichž výdej není vázán na lékařský předpis, potraviny a léčivé rostliny.

8. Léčiva ovlivňující trávicí trakt a močový trakt, léčiva používaná k léčbě poruch vyprazdňování.

Hlavní lékové skupiny (např. antacida, deflatulencia, antiulceróza, digestiva, antiemetika, hepatoprotektiva, laxativa, antidiarrhoika). Indikace, kontraindikace, nežádoucí účinky, lékové interakce, interakce s ohledem na léčivé přípravky, jejichž výdej není vázán na lékařský předpis, potraviny a léčivé rostliny.

9. Léčiva používaná k terapii nemocí respiračního systému, terapie alergických stavů.

Léčiva k terapii dýchacích cest. Hlavní lékové skupiny (např. antiastmatika, bronchodilatancia, kortikoidy, antitusika, expektorancia, antihistaminika). Indikace, kontraindikace, nežádoucí účinky, lékové interakce, interakce s ohledem na léčivé přípravky, jejichž výdej není vázán na lékařský předpis, potraviny a léčivé rostliny.

10. Základy antimikrobiální terapie, chemoterapeutika, antibiotika, antivirotika.

Principy terapie mikrobiálních a virových onemocnění. Antibiotika - přehled, determinace antibiotického účinku. Mechanismy účinku antibiotik, druhy antibiotické léčby, rozdělení antimikrobiálních látek, rezistence. Antivirové látky. Indikace, kontraindikace, nežádoucí účinky, lékové interakce, interakce s ohledem na léčivé přípravky, jejichž výdej není vázán na lékařský předpis, potraviny a léčivé rostliny.

11. Imunomodulační léčiva.

Principy imunomodulační terapie. Imunostimulační látky, imunosupresivní látky. Indikace, kontraindikace, nežádoucí účinky, lékové interakce, interakce s ohledem na léčivé přípravky, jejichž výdej není vázán na lékařský předpis, potraviny a léčivé rostliny.

12. Léčiva k terapii diabetu a endokrinologických onemocnění.

Terapie diabetu (např. perorální antidiabetika, inzuliny a analoga). Aplikace 40% glukózy. Hormony štítné žlázy a antityreoidální látky. Poruchy funkce štítné žlázy (hypotyreóza, hypertyreóza), léčba hypofunkce štítné žlázy, léčba hyperfunkce štítné žlázy. Tyreostatika. Indikace, kontraindikace, nežádoucí účinky, lékové interakce, interakce s ohledem na léčivé přípravky, jejichž výdej není vázán na lékařský předpis, potraviny a léčivé rostliny.

13. Psychofarmaka.

Vybrané lékové skupiny (např. antidepresiva, anxiolytika, neuroleptika). Indikace, kontraindikace, nežádoucí účinky, lékové interakce s ohledem na léčivé přípravky, jejichž výdej není vázán na lékařský předpis, potraviny a léčivé rostliny.

14. Léčiva ovlivňující muskuloskeletální systém.

Protizánětlivá a protirevmatická léčiva, lokální přípravky pro léčení bolesti svalů a kloubů. Indikace, kontraindikace, nežádoucí účinky, lékové interakce, interakce s ohledem na léčivé přípravky, jejichž výdej není vázán na lékařský předpis, potraviny a léčivé rostliny.

15. Intravenózní roztoky.

Intravenózní roztoky (např. krystaloidy, glukóza apod.). Indikace, kontraindikace a nežádoucí účinky, způsoby aplikace léčiv. Bezpečná infuzní terapie.